

[Morten Lange.]

Jeg anser spørgsmålet om grundvandet i Danmark for at være et af vore helt afgørende og væsentlige problemer for fremtiden. Grundvandet i dette land er en helt nødvendig vare og en vare, som i mange egne allerede er en mangelvare, som begrænser muligheden for industri og meget andet godt, og en forurening af grundvandet af mere omfattende karakter vil være intet mindre end en national katastrofe, som vi naturligvis i god tid og med alle midler må gardere os imod.

Jeg kunne fortsætte min gennemgang af disse forskellige punkter, men jeg skal ikke gøre det, for det er jo i virkeligheden en problemstilling, som er klar for langt de fleste af det høje tings medlemmer, det er jeg ikke spor i tvivl om. Jeg erindrer, at f. eks. det ærede medlem hr. Poul Møller har været med i et stort felttog til rensning af vore have, et lige så prisværdigt initiativ, og der kunne nævnes mange andre punkter.

Jeg vil for det første udtrykke min tilfredshed med, at den højtærede minister på så mange punkter kunne gøre opmærksom på, at man følger udviklingen med stor styrke og opmærksomhed fra regeringens og fra administrationens side, og det har jeg for så vidt heller aldrig været i tvivl om. De fleste af de udvalg, som den højtærede minister nævnte, var jeg bekendt med eksisterede, og jeg er også fuldstændig overbevist om, at de er udtryk for, at regeringen virkelig med energi følger disse problemer og deres eventuelle risici, men alligevel forekommer det mig, at vi er kommet i en slags nålestiksposition over for hele området.

Hvis vi går tilbage over de sidste 5-6 år, er det fuldstændig rigtigt, at vi ser en lang række kommissionsbetænkninger, forholdsvis små de fleste af dem. Det er ikke for at sige noget ondt om kommissionsbetænkningerne, blot en konstatering, og det svarer til, at det er forholdsvis små områder inden for hele dette omfattende område, man har taget under behandling.

Det, som jeg er blevet opmærksom på i den tid, jeg nu har arbejdet med disse problemer, er, at en lang række af dem hænger sammen. Når man begynder med sprøjtegiften, varer det ikke længe, før man får fat i forureningen af vandløb og i spørgs-

målet om grundvandet. Det er kædereaktioner, vi kommer ud for i så vid udstrækning; og så har jeg endda kun nævnt den ene del af kæden; den anden del af kæden fra sprøjtegiften fører os over levnedsmiddelkontrol, levnedsmiddelinstitut o.s.v. Der er så mange af disse ting, som har en nederdrægtig evne til at hænge sammen. Det er bl. a. derfor, jeg har udvidet det forslag, som jeg sammen med nogle af mine partifæller fremsatte sidste år, og det er derfor, jeg gerne ville have nøje undersøgt, om det ikke ville være rigtigst på en lidt mere overordnet måde at få undersøgt disse problemer i sammenhæng. Jeg tror, der er en del af dem, der trænger til at blive løftet op af de ministerier, hvor de ligger og bliver sammenføjet, så at man i højere grad fik bredt kommissoriet ud og virkelig kunne tage stilling til det. Det ville formodentlig også gøre det nemmere, og jeg tror, der ligger noget væsentligt i, at man ser på disse spørgsmål ikke alene som en afbødning af en øjeblikkelig fare eller en imødegåelse af noget, som allerede i dag er en risiko, men som en forebyggelse af de risikomomenter, der vil kunne optræde i de kommende år og på længere sigt; for det er her, jeg især ser en fare, som kan blive langt, langt alvorligere end de, skal vi sige overskuelige skader, vi har med at gøre i øjeblikket. Vi har flere eksempler på, at man er startet med at have mistanke om, at der her var et eller andet farligt problem, og i dag viser det sig, at det er noget helt andet, f. eks. hele problemet omkring lungekræft.

Jeg har det indtryk, at den moderne tekniske udvikling meget nemt kan føre til, at det bliver helt andre størrelser af skader, vi kommer til at tage stilling til i de kommende år, og når jeg gerne vil have en kommissionsundersøgelse af bredere art, er det, fordi jeg tror, det er typisk for de fleste af de områder, det drejer sig om, at de pågældende organer nok har kontrolviljen, men ikke har den videnskabelige basis for at få undersøgelserne ført vidt nok, ikke kan få lavet de fornødne undersøgelser på tilstrækkelig omhyggeligt grundlag, eller — for at nævne, hvad vi fik at vide gennem det materiale, der blev stillet til vor rådighed sidste år — at de har yderst sparsomme muligheder for at gennemføre undersøgelser. Jeg tror, der med hensyn til personale ville